Nr. 1. Warszawa, dnia 20 stycznia 1921 r. Rok IV.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 10 mk. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Nowy-Świat Nr. 69, telefon Administracji 49-37. Redakcji 304-22.

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Nr. 85 z dnia 7 września 1920 r.

Poz.

TREŚĆ:

Nr. 86 z dnia 7 września 1920 r.

Nr. 87 z dnia 13 września 1920 r.

Nr. 88 z dnia 15 września 1920 r.

mieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w sprawie uzupełnienia rozporządzenia o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznemi.

581. Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych w przedmiocie zmian i uzupełnień Taryfy Ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt, ocowiązującej od d. 1 czerwca 1920 r.

582. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie cen na ziemioplody, odstawione na poczet kontyngentu w okresie od dnia 15 września 1920 r. do dnia 1 stycznia 1921 r.

Nr. 89 z dnia 21 września 1920 r.

583. Ustawa z d. 16 lipca 1920 r. o przywróceniu praw majątkowych unitom.

584. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w sprawie uzupełnienia postanowień regulaminu dla Komisji Dewizowej i banków dewizowych.

585. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia i przygotowania drzewa opałowego w lasach prywatnych na okres zimowy 1920/21.

586. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie dostarczenia drzewa budulcowego z lasów państwowych i prywatnych na cele odbudowy na okres pięcioletni od roku 1920/21 do 1924/25.

587. Rozporządzenie Ministra Skarbu celem wykonania ustawy z d. 14 lipca 1920 r. o podwyższeniu podatku gruntowego na obszarze b. zaboru austrjacko-węgierskiego.

388. Rozporządzenie Ministra Skarbu celem wykonania ustawy z d. 16 lipca 1920 r. o podwyższeniu podatku domowo klasowego na obszarach b. zaboru austrjacko-węgierskiego.

589. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji w sprawie podawania potraw mięsnych w restauracjach w Warszawie w porze od 7-ej do 10 ej wieczór.

590. Rozporżądzenie Ministra Skarbu celem wykonania ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o opłacie stemplowej od sprzedaży przedmiotów zbytku.

591. Rozporządzenie Ministra Skarbu celem wykonania na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego ustawy z d. 16 lipca 1920 r. o opłatach stemplowych od weksli.

592. Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu w przedmiocie podwyższenia taryfy osobowej i bagażowej na linjach Tow. Akc. Warszawskich Dróg Żelaznych Dojazdowych, na linjach Tow. Akc. Budowy i Eksploatacji Dróg Żelaznych Dojazdowych w Królestwie Polskiem, na linji dojazdowej Piotrków — Sulejów.

593. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie uchylenia zakazu urządzania w restauracjach, kawiarniach i t. p. zakładach koncertów i popisów muzycznych.

Nr. 90 z dnia 24 września 1920 r.

594. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 4 września 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 1 rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 15 lipca 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 185 rozporządzenia Rady Ministrów z d. 10 maja 1920 r. o wprowadzeniu ustawy wojskowego postępowania karnego.

595. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 4 września 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 180 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. o wprowadzeniu ustawy wojskowego postępowania karnego.

596. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 4 września 1920 r. w przedmiocie niektórych zmian w wojskowem postępowaniu karnem.

597. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 20 września 1920 r. w przedmiocie ograniczenia właściwości sądów wojskowych.

Nr. 91 z dnia 25 września 1920 r.

598. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 17 września 1920 r. w przedmiocie kar za obrazę Naczelnika Państwa.

599. Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 9 września 1920 r. w przedmiocie przeprowadzenia 4%-ej Państwowej Pożyczki Premjowej.

600. Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 20 września 1920 r. w sprawie rozciągnięcia rozporządzenia w przedmiocie taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku publicznego w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku z d. 28 lipca 1919 r. Nr. 24890 i zmiany taksy z d. 1 lipca 1920 r. na obszar b. zaboru austrjackiego.

Nr. 92 z dnia 29 września 1920 r.

601. Rozporządzenie Rady Obrony Peństwa z dnia 17 września 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 4 ustawy z d. 16 lipca 1920 r. w przedmiocie 4%-ej Państwowej Pożyczki Premjowej.

602. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 17 września 1920 r. o nadzwyczajnej pomocy dla inwalidów wojskowych z własnej woli wstępujących do armji i ich rodzin.

603. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 17 września 1920 r. w przedmiocie uiszczenia podatków bezpośrednich.

604. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 17 września 1920 r. w przedmiocie przedłu-

żenia terminu amnestji podatkowej na obszarze b. dzielnicy pruskiej.
605. Rozporządzsnie Obrony Rady Państwa z dnia 22 września 1920 r. o dalszej emisji biletów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.
606. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. w przedmiocie zmian w ustawie z d. 9 lipca 1920 r. o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/1921.
607. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. w przedmiocie sądów dyscyplinarnych przy komendantach wojewódzkich Zachodniej Straży Obywatelskiej.
608. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. o odroczeniu terminu wejścia w życie ustawy z d. 14 lipca 1920 r. o rozszerzeniu właściwości sądów pokoju w sprawach cywilnych.
609. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. o dostarczeniu mieszkań na potrzeby wojska w b. dzielnicy pruskiej.
610. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. o wzmiankach w aktach zejścia osób zabitych przez nieprzyjaciela lub zmarłych z powodu okoliczności wojennych.
611. Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. w przedmiocie ćwiczenia poborowych, niewcielonych do szeregów wojskowych.
612. Rozporządzenie Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Sprawiedliwości i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej w celu wykonania ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów.
613. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 22 września 1920 r., uzupełniające rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1920 r. w przedmiocie odroczenia zapłaty prywatnoprawnych wierzytelności pieniężnych w b. zaborze austrjackim.
614. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 27 września 1920 r. w przedmiocie odroczenia niektórych terminów płatności.
615. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i Ministrem Skarbu, zmieniające częściowo rozporządzenie ministerjalne z dnia 13 lipca 1920 r. w przedmiocie nabycia i utraty obywatelstwa polskiego w myśl art. 91 traktatu między Mocarstwami Sprzymierzonemi i Skojarzonemi, podpisanego w Wersalu d. 28 czerwca 1919 r.
616. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w przedmiocie zmiany rozporządzenia o ograniczeniu obrotu dewizami i walutami zagranicznemi.

Nr. 93 z dnia 1 października 1920 r.

617. Rozporządzenie Ministra Skarbu celem wykonania na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego ustawy z d 16 lipca 1920 r. o opłatach stemplowych od ubezpieczeń.
618. Rozporządzenie Ministra Skarbu w przedmiocie poboru podatku giełdowego na obszarze b. okupacji niemieckiej.
619. Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych o odwołaniu zawieszenia na kolejach okręgów: Warszawskiego, Radomskiego i Lwowskiego odpowiedzialności za całość przesyłek.

Nr. 94 z dnia 2 października 1920 r.

620. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 27 września 1920 r. w przedmiocie przesunięcia terminów dostaw kontyngentu, wyznaczonego art. 1 ustawy z d. 9 lipca 1920 r. o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/21.
621. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 27 września 1920 r. w przedmiocie walki z księgosuszem.
622. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 25 września 1920 r. w przedmiocie potrąceń za zły gatunek zboża, dostarczonego na poczet kontyngentu.
623. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z d. 23 września 1920 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w przedmiocie walki z księgosuszem.
624. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej w przedmiocie dziennego wynagrodzenia lekarzy, lekarek, rygorozantów i rygorozantek medycyny, studentów, studentek medycyny, tudzież osób, posiadających wyszkolenie sanitarne — powołanych do osobistych świadczeń wojennych. (Uzupełnienie rozporządzenia, ogłoszonego w Dz. Ust. 1920 r. Nr. 17, poz. 87).

Nr. 95 z dnia 9 października 1920 r.

625. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 26 sierpnia 1920 r. w przedmiocie przedłużenia czasu pracy w zakładach, pracujących dla potrzeb armji.
626. Rozporządzenie Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 30 września 1920 r. w sprawie przyznania państwowym funkcjonarjuszom niższym płac zasadniczych poszczególnych stopni płacy, przewidzianych w art. 14 ustawy o uposażeniu urzędników państwowych funkcjonarjuszów niższych z dnia 13 lipca 1920 r.
627. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 17 września 1920 r. w sprawie trybu postępowania w Urzędach Walki z Lichwą.
628. Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 17 września 1920 r., zawierające przepisy wykonawcze dla b. dzielnicy austrjackiej w przedmiocie należytości od przeniesień majątku pod tytułem darmym.
629. Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Prze-

mysłu i Handlu z dnia 20 września 1920 r. w sprawie zniesienia cła w złocie od esencji i eterów owocowych.

630. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z d. 27 września 1920 r., dotyczące zmiany ustępu 3 art. 6 rozporządzenia w sprawie podwyższenia opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych.

631. Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 30 września 1920 r. o przedłużeniu zapisów na 5% długoterminową wewnętzną pożyczkę państwową z r. 1920 oraz o wpłacie obligacji austjackich pożyczek wojennych przy zapisach na 5% długoterminową wewnętrzną pożyczkę państwową.

632. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 28 września 1920 r. w przedmiocie obrotu bobem, wyką, rzepakiem ozimym i letnim, łubinem i seradelą i ich przetworami.

633. Rozporządzenie wykonawcze Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z d. 21 września 1920 r., dotyczące powołania Okręgowej Komisji Ziemskiej przy Urzędzie Osadniczym w Poznaniu.

Sprostowanie.

Nr. 96 z dnia 11 października 1920 r.

634. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dnia 28 września 1920 r. w przedmiocie zniesienia stanu oblężenia w m. st. Warszawie i przyległych powiatach.

635. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 2 października 1920 r., uzupełniające rozporządzenie z d. 18 sierpnia 1920 r. w przedmiocie obrotu ziemiopłodami i przetworami, pozostałemi u producentów po dokonaniu świadczeń na rzecz Państwa.

636. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wojskowych, Skarbu i Pracy i Opieki Społecznej w przedmiocie wynagrodzenia lekarzy-dentystów i lekarek dentystek, powołanych do osobistych świadczeń wojennych.

Nr. 97 z dnia 15 października 1920 r.

637. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 30 sierpnia 1920 r. w przedmiocie zakazu przefarbowywania tkanin, podlegających rzeczowym świadczeniom wojennym.

638. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 4 października 1920 r. o dodatkach reprezentacyjnych i dodatkowych za kierownictwo dla urzędników państwowych.

639. Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 września 1920 r. w przedmiocie ujednostajnienia i podwyższenia podatków gruntowych i podymnego na obszarze b. Królestwa Kongresowego.

640. Rozporządzenie wykonawcze Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z d. 16 września 1920 r. do ustaw z d. 18 marca 1920 r. i z d. 14 lipca 1920 r. w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

641. Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 20 września 1920 r. w przedmiocie wyłączenia niektórych gmin powiatów Częstochowskiego i Wieluńskiego z okręgu Urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych w Radomsku i przyłączenia ich do okręgu Urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych w Częchowie i Wieluniu.

642. Rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z d. 24 września 1920 r. w sprawie uchylania uchwał spółek drobnych rolników, utworzonych na podstawie statutu Banku Włościańskiego.

643. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 4 października 1920 r. w przedmiocie zmiany artykułu 10 Przepisów Wykonawczych do ustawy z d. 9 lipca 190 r. o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/21.

644. Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z d. 2 października 1920 r. w sprawie zmian i uzupełnień przepisów o kolejności przyjmowania nadawanych do wysyłania ładunków oraz o wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności.

645. Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z d. 7 października 1920 r. w sprawie zmiany postanowienia o ograniczeniu odpowiedzialności kolei w bezpośredniej komunikacji towarowej między stacjami kolei polskich i czesko-słowackich.

646. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 13 października 1920 r. w przedmiocie upoważnienia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej do wydawania na całym obszarze b. dzielnicy pruskiej zarządzeń wyjątkowych do d. 15 stycznia 1921 r.

Sprostowanie.

Monitor Polski *).

Nr. 237 z dnia 19 października 1920 r.

TREŚĆ:

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 7 października 1920 r. w sprawie zamknięcia stacji Praga-Warszawa, położonej w granicach Dyrekcji Kolei Państwowych w Warszawie, dla naładunku i wyładunku zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego.

*) Ustawy i rozporządzenia, zamieszczone w Dzienniku Ustaw R. P., opuszcza się.

Nr. 238 z dnia 20 października 1920 r.

Taryfy abonamentowe dla Warszawskiej sieci telefonicznej z dnia 9 października 1920 r., obowiązujące od dnia 1 października 1920 r.

Nr. 241 z dnia 23 października 1920 r.

Rozporządzenie Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z d. 12 października 1920 r. w przedmiocie utworzenia kordonu sanitarnego wobec niebezpieczeństwa zawleczenia cholery w głąb kraju.

Nr. 245 z dnia 28 października 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu i Ministra Skarbu z dnia 18 października 1920 r. o ustanowieniu Zarządu Państwowego nad Rosyjskiemi Towarzystwami Ubezpieczeń, prowadzącemi działy życiowe.

Rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z d. 2 października 1920 r. w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przedmiocie zasad i sposobu udzielania kredytu z funduszu osadniczego, przekazanego Głównemu Urzędowi Ziemskiemu, a przeznaczonego w kwocie 10 miljonów marek na popieranie społecznych przedsięwzięć niespekulacyjnych, mających na celu ułatwianie polskim inwalidom wojennym, o ile są uzdolnieni do pracy na roli, małorolnym i pracownikom rolnym pobudowania się i zagospodarowania przez dostarczanie im inwentarza żywego, martwego i nasion.

Nr. 248 z dnia 2 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Prezydenta Ministrów i Ministra Pracy i Opieki Społecznej z d. 23 października 1920 r. w sprawie powołania Komisji lokalnej do badania wzrostu kosztów utrzymania rodzin pracowniczych, zatrudnionych w przemyśle i handlu.

Nr. 249 z dnia 3 listopada 1920 r.

Uchwała Rady Ministrów z dnia 4 października 1920 r. o ustaleniu porządku kontroli ruchu granicznego.

Taryfa dodatków do cen sprzedażnych wyrobów monopolowych za przewóz z rozlewni do miejsc sprzedaży.

Nr. 250 z dnia 4 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 października w sprawie zwrotu kosztów podróży członkom i zastępcom członków Komisji podatkowych tudzież mężom zaufania na obszarze b. zaboru austrjackiego.

Nr. 253 z dnia 8 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 października 1920 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów pokoju w powiecie Sochaczewskim w okręgu Sądu Okręgowego w Łowiczu.

Nr. 254 z dnia 9 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 30 października 1920 r. w przedmiocie zmiany opłat za przewóz osób, psów i bagażu między Polską a Piotrowicami na Śląsku i Cieszynem.

Rozporządzenie z dnia 2 października 1920 r. w przedmiocie przyjmowania wpłat i dokonywania wypłat przez Centralną kasę państwową i Kasy skarbowe na terenie b. Królestwa Kongresowego na rachunek Kas skarbowych i urzędów podatkowych w Małopolsce i odwrotnie.

Nr. 257 z dnia 12 listopada 1920 r.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 października 1920 r. w sprawie rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. o dalszej emisji biletów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 października 1920 r. w sprawie rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 17 września 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 4 ustawy z d. 16 lipca 1920 r. w przedmiocie 4%-ej państwowej pożyczki premjowej.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 3 listopada 1920 r. w przedmiocie upoważnienia Dyrekcji Skarbu Księstwa Cieszyńskiego do zezwalania na bezpośrednie uiszczenie należytości stemplowych.

Nr. 258 z dnia 13 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 29 października 1920 r. w przedmiocie zamknięcia stacji „Warszawa Wileńska“ i „Warszawa Gdańska“ dla naładunku i wyładunku zwierząt oraz surowych produktów zwierzęcych.

N. 259 z dnia 15 listopada 1920 r.

Instrukcja uzupełniająca dla Komisji Kontyngentowych z dnia 29 października 1920 r.

Nr. 260 z dnia 16 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 30 października 1920 r. w przedmiocie zmian i uzupełnień rozporządzeń o przepisach przewozowych w bezpośredniej komunikacji towarowej między stacjami: a) kolei polskich i czeskosłowackich; b) kolei polskich i austrjackich.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 30 października 1920 r. w przedmiocie zmian i uzupełnień rozporządzenia o przepisach taryfowych w komunikacji między stacjami polskich kolei państwowych a stacjami zagranicznemi, położonemi poza punktami przejściowemi polsko-czeskosłowackiemi.

Instrukcja z d. 25 października 1920 r. w sprawie oddawania przedsiębiorstwom i firmom prywatnym pomiarów miast i miasteczek dla celów regulacji i odbudowy oraz w sprawie kontroli postępu prac i sposobu wykonania.

Nr. 262 z dnia 18 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z d. 16 września 1920 r. w przedmiocie rejestracji geometrów przysięgłych II klasy (mierniczych przysięgłych) na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

Nr. 264 z dnia 20 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z d. 6 listopada 1920 r. w sprawie zarządu stowarzyszeniami górniczemi na obszarze b. zaboru austrjackiego.

Nr. 265 z dnia 22 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 22 października 1920 r. w przedmiocie zatwierdzenia instrukcji dla departamentów pracy i opieki społecznej w urzędach wojewódzkich.

Nr. 266 z dnia 23 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z d. 9 listopada 1920 r. o zniesieniu sekwestru kości.

Nr. 267 z dnia 24 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 28 października 1920 r. o odraczaniu wpłaty należności celnych przez dyrekcje Polskich Kolei Państwowych.

Nr. 268 z dnia 25 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z d. 30 października 1920 r. o ustaleniu zasad dla regulaminów izb przywozu i wywozu.

Nr. 269 z dnia 26 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z d. 30 października 1920 r. o zatwierdzeniu Regulaminu Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu oraz podwładnych mu Urzędów i Izb.

Nr. 270 z dnia 27 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 1 października 1920 r. w przedmiocie regulaminu okręgowych i głównej Komisji rekwizycyjnych.

Nr. 272 z dnia 30 listopada 1920 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 18 listopada 1920 r. w przedmiocie obliczania dodatków drożyźnianych do uposażenia osób wojskowych.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z d. 21 sierpnia 1920 r. w przedmiocie opłaty za ogłoszenia o zatwierdzeniu statutów spółdzielczych organizacji rolniczych.

Nr. 273 z dnia 1 grudnia 1920 r.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Ustawodawczego z d. 20 listopada 1920 r. w przedmiocie rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 18 sierpnia 1920 r. o zawieszeniu postępowania sądowego w sprawach cywilnych dla osób, pozostających w służbie czynnej Wojska Polskiego.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

1.

Okólnik (394) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie stosowania przez Sejmiki Powiatowe art. 22 Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z dnia 4 lutego 1919 roku (Dz. Pr. Nr. 13, poz. 141).

Wskutek wątpliwości, jakie się wyłaniają przy stosowaniu przez Sejmiki Powiatowe art. 22 Dekretu o tymcz. ord. pow. z d. 4 lutego 1919 r. (Dz. Praw Nr. 13, poz. 141), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Z brzmienia powołanego art. 22 Dekretu o tymcz. ord. pow. wynika, że od woli Sejmiku Powiatowego zależy, czy zechce pewnego członka sejmiku wykluczyć ze swego grona, czy nie, że jednakże wykluczenie to może mieć miejsce tylko wówczas, gdy odnośny członek Sejmiku popełnił czyn hańbiący. Brak ustawowego określenia, co stanowi czyn hańbiący, staje się powodem poważnych wątpliwości dla Sejmików Powiatowych przy ocenianiu, czy pewien stan faktyczny daje w konkretnym wypadku podstawę do stwierdzenia, że popełniony został czyn hańbiący. Usunięcie wspomnianej niepewności łączy się ściśle z rozstrzygnięciem pytania, co w znaczeniu Ustawy można poczytać za czyn hańbiący.

W konwencjonalnem znaczeniu „hańba" jest przeciwstawieniem „czci" i wyraża pogardę do osoby, która czynem swoim naruszyła obyczajność lub wymagania czci stanu, zawodu i t. p. Przez „czyn hańbiący" zaś rozumie się powszechnie działalność, która przynosi hańbę, t. j. wywołuje u innych niekorzystne mniemanie o wartości moralnej pewnej osoby.

Z powyższego językowego znaczenia wyrażeń „hanba" i „czyn hańbiący" w związku z art 13 Dekretu o tymcz. ord. pow., który głosi, że członek Sejmiku Powiatowego sprawuje urząd honorowy oraz z postanowieniami art. 197 Org. Zarz. Król Polsk., art. 12 Dekretu z dnia 27 listopada 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 18, poz. 48), art. 3 i 4 Dekretu o wyborach do rad miejskich z d. 13 grudnia 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 20, poz. 58), art. 8 Dekretu o samorządzie miejskim, z dnia 4 lutego 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 13, poz. 140), a pośrednio także art. 4 Dekretu o tymcz. ord. wyb. do Sejmików Powiatowych z d. 5 grudnia 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 19, poz. 51), z których wynika, że mandaty w reprezentacyjnych organach komunalnych winny piastować tylko osoby o nienagannej czci obywatelskiej, należy dojść do przekonania, że było zamiarem ustawodawcy umożliwić członkom Sejmiku Powiatowego usunięcie ze swego grona tych członków, którzy dopuścili się czynów, uszczuplających ich cześć obywatelską, a temsamem stali się niegodnymi poważania i zaufania, których wymaga sprawowany przez nich urząd publiczny.

Znaczna swoboda, jaką przedstawiona wykładnia pozostawia Sejmikowi Powiatowemu przy korzystaniu z upoważnienia art. 22 Dekretu o tymcz. ord. pow. wkłada na Sejmik obowiązek tem sumienniejszego postępowania przy ocenianiu, czy stan faktyczny w konkretnym wypadku usprawiedliwia wykluczenie członka Sejmiku.

Sejmik Powiatowy winien sobie uświadomić, że brak specjalnego przepisu prawnego, określającego „czyn hańbiący", nie daje mu podstawy do postępowania dowolnego, gdyż dowolność sprzeciwia się istocie prawa.

Należy więc z jednej strony pamiętać o tem, że prawo administracyjne, jakiem jest również art. 22 Dekretu o tymcz. ord. pow., ma na celu interes publiczny, a z drugiej strony natomiast zdawać sobie sprawę z tego, że uchwała Sejmiku, uznająca pewien czyn za hańbiący, jest jednocześnie świadectwem wartości moralnej pewnej osoby i ze świadectwo to wśród pewnych okoliczności dla osoby, której dotyczy, może mieć bardzo doniosłe znaczenie.

Z najmniejszemi stosunkowo trudnościami połączoną będzie decyzja Sejmiku w tych wypadkach, w których będzie mogła być powzięta z powodu skazującego wyroku sądowego, wyłączając oczywiście te wypadki, w których samo prawo łączy z zasądzeniem utratę piastowanego urzędu, jak to przewiduje art. 30 Kod. Karn. Król. Polsk. z r. 1903.

Po za wypadkami uchwał, powziętych z powodu wyroków sądowych oraz uchwał, opartych na wiarogodnych aktach urzędowych i dokumentach, Sejmik Powiatowy będzie prawdopodobnie mógł tylko w bardzo nielicznych wypadkach powziąć uchwałę, wykluczającą (np. w notorycznie znanych); nie posiada bowiem prawa do zmuszania kogokolwiek do składania świadectwa co do członka Sejmiku, pozostającego pod zarzutem.

Przedmiot wykluczającej uchwały Sejmiku Powiatowego winny stanowić czyny hańbiące, popełnione w czasie sprawowania urzędu członka Sejmiku Powiatowego albo też takie, które dopiero w tym czasie wyszły na jaw. Jakkolwiek bowiem w wypadku omawianego art. 22 o przedawnieniu prawa Sejmiku Powiatowego, wypływającego z tego artykułu w ścisłem tego słowa znaczeniu, nie może być mowy, to jednakże słuszną jest rzeczą nie wywlekać na wierzch starych czynów, a zwłaszcza takich, co do których przez wybór danej osoby na członka Sejmiku pośrednio stwierdzonem zostało, że opinja publiczna o czynach tych już zapomniała i przestała się z niemi liczyć.

Przestrzeganie tej zasady, pomijając już okoliczność, że nawet powołany wyżej kodeks karny przewiduje w art. 31 przywrócenie po upływie pewnego czasu praw politycznych, utraconych

z mocy art. 30 tegoż kodeksu, jest także z tego powodu wskazanem, że często chodzić może o osoby, które w międzyczasie na innych stanowiskach społecznych zachowywały się nienagannie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza jednocześnie, że przeciw wykluczającej uchwale Sejmiku Powiatowego zainteresowanemu członkowi przysługuje prawo skargi w myśl art. 50 Dekretu o tymcz. ord. powiat. oraz że w mowie będąca uchwała Sejmiku pozbawia odnośnego członka Sejmikn jedynie *urzędu* nie pociąga jednakże za sobą utraty *biernego prawa wyborczego*. Wynika to z art. 12 Dekretu o tymcz. ord. pow., który pomiędzy wypadkami, w których Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może zarządzić wybory uzupełniające do Sejmiku Powiatowego, odróżnia wyraźnie wypadek utraty biernego prawa wyborczego od wykluczenia. Tylko przy takiem pojmowaniu rzeczy da się wytłómaczyć, że członek Sejmiku, mimo wykluczenia z grona członków Sejmiku może nadal piastować urząd radnego miejskiego, względnie gminnego.

Powyższe zechce Pan Wojewoda podać do wiadomości Pp. Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych na podległym Panu obszarze Województwa.

Warszawa, 6 grudnia 1920 r. (SP. 801/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

2.

Okólnik (395) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Generalnego Delegata Rządu na Galicję we Lwowie, Wojewodów, Głównego Komendanta Policji Państwowej, Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę oraz Prezesa Ubezpieczeń Wzajemnych budowli od ognia w sprawie interpretacji postanowień art. 4 i 19 Ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych.

Poniżej zamieszczony okólnik Prezydjum Rady Ministrów podaje się do wiadomości.

Warszawa, d. 7 grudnia 1920 r. (OP. 9581/12).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

Ze strony wielu władz naczelnych podniesiono wątpliwości co do sposobu interpretacji art. 4 i 19 Ustawy z d. 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 65, poz. 429), a mianowicie:

1) co do zaliczenia służby wojskowej do wysługi lat;

2) co do przyznawania dodatku za wysługę lat etatowym urzędnikom w b. zaborze rosyjskim, którzy jednak roku służby etatowej nie mają.

Wobec tego wyjaśniam, co następuje:

Ad 1. Do wysługi lat zalicza się wszelką służbę wojskową, tak w państwach zaborczych, jak i służbę polską, o ile urzędnik nie spełniał jej równocześnie z państwową służbą cywilną, z wyjątkiem jedynie czasu odbywania normalnej powszechnej powinności wojskowej, której czas trwania normują ustawy wojskowe państw zaborczych, wzgl. tymczasowa Ustawa z dnia 27 października 1918 r. (Dz. Praw P. P. Nr. 13, poz. 26). Wątpliwość pozostała tylko odnośnie do dobrowolnej służby wojskowej, co do której decyzję wstrzymuje się w myśl postanowień art. 19 cytowanej ustawy aż do wejścia w życie ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Jako służbę wojskową dobrowolną, a więc taką, której narazie tymczasowo do wysługi lat zaliczyć nie można, rozumieć należy służbę wojskową urzędnika, wzgl. funkcjonarjusza państwowego, który dobrowolnie na pewien okres czasu wstępuje do służby wojskowej i w tym celu uzyskuje urlop od swej przełożonej władzy cywilnej (art. 9 ustawy z d. 11 lipca 1919 r., normującej stosunki służbowe funkcjonarjuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej (Dz. Pr. Nr. 59/19, poz. 357).

Wypadki takie, co do służby w armji polskiej będą rzadkie wobec brzmienia rozporządzenia Rady Ministrów Nr. 87, poz. 474, art. 9 ust. 2, co do służby wojskowej w państwach zaborczych częstsze, np.:

Gdy funkcjonarjusz cywilny, pozostający w rezerwie armji, nie będąc powołanym do odbywania ćwiczeń — ćwiczenia takie dobrowolnie odbywa, albo też, uzyskując z jakichkolwiek powodów urlop ze służby cywilnej, wstępuje do armji dla pełnienia służby czynnej.

Z powyższego zatem przedstawienia rzeczy wynika, iż służba wojskowa certyfikatystów b. armji zaborczych odbyta przed wstąpieniem, względnie przejściem do służby cywilnej w charakterze podoficerów zawodowych, zalicza się do wysługi lat — po potrąceniu lat służby obowiązkowej, spełnianej jako powszechną powinność obywatelską.

Ad. 2. Art. 19 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65) postanawia, iż przy wymiarze dodatku za wysługę lat czas służby w rozumieniu ustawy o uposażeniu liczy się od dnia rzeczywistego objęcia służby w Państwie Polskiem, a nadto, że w czasie przejściowym Komisje

Weryfikacyjne będą mogły zaliczyć urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym do czasu wysługi pewną liczbę lat z poprzedniej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej.

Wobec treści powyższych postanowień art. 19 nie ulega kwestji, że w czasie przejściowym można przyznać i wypłacać dodatek za wysługę lat tym urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym etatowym, którzy wprawdzie nie mają pełnego roku służby w charakterze funkcjonarjusza etatowego, lecz którym bądź zaliczono poprzednią pracę zawodową lub służbę państwową (samorządową) do wysługi, bądź wykazują służbę próbną lub wogóle pozaetatową, którą odbyli przed przyjęciem na etat w takiej ilości, iż czas ten włącznie z czasem służby etatowej wynosi conajmniej rok lub więcej.

Dodatek za wysługę lat należy się takim funkcjonarjuszom bez względu na to, czy byli etatowi w chwili wejścia w życie ustawy o uposażeniu, czy też zostali mianowani etatowymi już po wejściu w życie tej ustawy.

Przepis art 4, wymagający, by urzędnik przebył na służbie etatowej (stałej) conajmniej rok zanim nabędzie prawa do pobierania dodatku za wysługę lat ma zastosowanie tylko do tych etatowych urzędników, względnie funkcjonarjuszów państwowych, którym nie zaliczono zupełnie poprzedniej służby państwowej samorządowej w państwach zaborczych lub pracy zawodowej, a którzy pozostają wogóle w służbie państwowej polskiej krócej, niż rok jeden.

Warszawa, d. 27 listopada 1920 r. (Nr. 20582).

Prezydent Ministrów
w zastępstwie
(—) *Wróblewski.*

3.

Okólnik (396) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie oraz Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie paszportów zagranicznych — dostarczenie blankietów.

W sprawie dostarczania blankietów paszportów zagranicznych oznajmiam, co następuje:

1. Drukarnia Państwowa w Warszawie jest wyłącznym wytwórcą blankietów paszportowych na cały obszar Rzeczypospolitej.
2. Koszt egzemplarza blankietu paszportowego ustala Drukarnia Państwowa w zależności od ceny rynkowej papieru i robocizny.
3. Drukarnia Państwowa prowadzi u siebie księgowość, a mianowicie:
   a) księgę nakładu i stan magazynu;
   b) księgę odbiorców.
4. Odbiorcami są:
   a) na obszarze b. zaboru rosyjskiego: Województwa i Komisarz Rządu na m. Warszawę;
   b) na obszarze b. zaboru austrjackiego oraz dla Spisza i Orawy: Generalny Delegat Rządu we Lwowie, zaś dla Śląska Cieszyńskiego — Komisarjat Rządu tego obszaru;
   c) na obszarze b. zaboru pruskiego: Ministwo b. dzielnicy pruskiej, względnie władze administracyjne II instancji — przez to Ministerstwo wskazane.
   d) na obszarze ziem Przyfrontowych i Etapowych — władze administracyjne II instancji;
   e) dla władz polit. zagranicznych Rzeczypospolitej — Ministerstwo Spraw Zagranicznych.
5. Władza, uprawniona do odbioru (p. 4 niniejszego), przesyła zamówienie z wymienieniem ilości egzemplarzy blankietów i terminu dostawy. Jeżeli Drukarnia Państwowa w ciągu dni 3 od daty otrzymania zamówienia nie wniesie reklamacji, dostawa będzie uskuteczniona w terminie.
6. Po odbiór zamówionych blankietów, zgłosić się ma Delegat (kurjer) władzy, zamawiającej osobiście w Drukarni Państwowej i wykazać się formalnem pełnomocnictwem. Urzędnik Drukarni Państwowej przeliczy w obecności tegoż Delegata blankiety, które odbierze Delegat i podpisze potwierdzenie odbioru. Po dokonaniu odbioru i pokwitowaniu wnoszenie jakiekolwiek reklamacji z powyższego tytułu jest niedopuszczalne.
7. Po wręczeniu Delegatowi blankietów Drukarnia Państwowa zawiadamia o tem władzę zamawiającą (p. 4 niniejszego) i dołącza do zamówienia rachunek, który władza zamawiająca pokryć ma w ciągu dni trzech asygnacją obrotową (na Prezydjum Rady Ministrów dział 5, § 2, lit. a).

   Odpis wspomnianego wyżej zawiadomienia przesyła równocześnie Drukarnia Państwowa Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Wydział Spraw Paszportowych), sprawującemu nadzór i kontrolę nad manipulacją blankietami paszportowemi.
8) Powyższe zarządzenia obowiązują od dnia 1 stycznia 1921 r. Wobec okoliczności, że zamierzona jest zmiana dotychczasowej formy blankietów paszportowych, należy pierwszemi zamówieniami objąć zapotrzebowanie w ilości, niezbędnej tylko na miesiąc styczeń 1921 r., by zapobiec tworzeniu nadmiernej ilości zapasu blankietów.

Warszawa, d. 9 grudnia 1920 r. (OB. 1859/3).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

4.

Okólnik (397) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie oraz Komisarza Rządu m. st. Warszawy w przedmiocie przekroczenia przepisów Ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych.

Zgodnie z punktem „*i*“ art. 7 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. Ust. 1920 r. Nr. 37, poz. 210) sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 2,5% alkoholu, zarówno w naczyniach otwartych, jak i zamkniętych, w niedziele i święta, obchodzone w urzędach państwowych jest zakazane, przyczem ograniczenia w tym wypadku wchodzą w życie od godziny 3-ej dnia przedświątecznego i trwają do godziny 10-ej rano dnia poświątecznego.

Przepisy te jednak nie są ściśle przestrzegane, albowiem w znacznej ilości restauracji w sobotę i w niedzielę odbywa się sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 2,5% alkoholu (wódki, wina, likierów i t. p.).

Jest to zupełnie niedopuszczalne pogwałcenie przepisów powołanej Ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca zarządzić jaknajściślejsze przestrzeganie wskazanych przepisów, stosując w każdym wypadku przekroczenia tych przepisów rygor karny, przewidziany w art. 8 i 9 Ustawy.

Warszawa, d. 11 grudnia 1920 r. (BB. 4171/35).

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Skulski.*

5.

Okólnik (398) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w przedmiocie zarządzeń w celu zaliczenia pracowników administracji gminnej pod względem prac do kategorji urzędników państwowych, poczynając od kat. VII do XI włącznie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, dążąc stale do wytworzenia odpowiednich warunków bytu dla pracowników samorządowych, spowodowało między innemi wydanie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 1919 r. w przedmiocie uposażenia pisarzy gminnych i ich pomocników na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Monitor Polski z d. 2 września 1919 r. Nr. 197). W tem rozporządzeniu ustalone zostały zasady, iż:

1) wysokość uposażenia pisarzy gminnych i ich pomocników określa *Wydział Powiatowy* stosownie do norm, wskazanych w rozporządzeniu;

2) uposażenia te nie mogą być niższe od rzeczonych *norm;*

3) że w urzędach gminnych winna być zatrudniona ilość pracowników, odpowiednia do zakresu czynności urzędu, oczywiście tem większego, im więcej ludności liczy gmina.

Dnia 22 września 1919 r. Minister Spraw Wewnętrznych wydał okólnik wyjaśniający (Mon. Polski z d. 25 września 1919 r. Nr. 216), w którym wyraźnie podkreślono, że zarówno normy wynagrodzenia, jak i określenie ilości pracowników urzędu gminnego mają znaczenie granic minimalnych, których przekraczanie w kierunku powiększenia uposażeń i ilości pracowników jest nietylko dopuszczalne, ale w wielu razach wskazane w celu dostosowania warunków pracy w gminie do stopnia drożyzny i rzeczywistej ilości pracy, zależnej w dużej mierze od bardzo znacznego obciążenia pracowników gminnych wykonywaniem zleceń władz państwowych.

Pomimo wyraźnej treści rozporządzenia i okólnika nie ustają skargi do Ministerstwa na to, że Wydziały Powiatowe nie liczą się w należnej mierze z potrzebami pracowników gminnych i nie uwzględniają konieczności częstej rewizji ustalanych wynagrodzeń w związku z rosnącą drożyzną ani dostosowywania liczby pracowników urzędów gminnych do ilości pracy. Ostatnio podkreślił ten stosunek Wydziałów Powiatowych do omawianych kwestji Zjazd Ogólno-Krajowy delegatów pracowników administracji gminnej w uchwale z d. 10 lipca 1920 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wobec tych skarg i z uwagi, że rzeczą Wydziałów Powiatowych musi być dla dobra samej sprawy gospodarki gminnej *stała* troska o wytworzenie dla pracowników gminy warunków bytu i działalności, umożliwiających im normalną i owocną pracę, poleca P. Wojewodzie niezwłoczne wydanie Wydziałom Powiatowym odnośnych wskazówek w myśl treści i ducha powyższych rozporządzeń.

Ministerstwo będzie oczekiwało od P. Wojewody rychłego zawiadomienia o wyniku wydanych przez Pana w tym względzie zarządzeń.

Warszawa, d. 11 grudnia 1920 r. (SG. 568/1).

Minister Spraw Wewnętrznych

w zastępstwie

(—) *Dunikowski.*

6.

Okólnik (400) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawach o przekroczenia ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych.

Wobec przedkładania Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przez poszczególne Województwa rekursów od decyzji wojewódzkich w sprawach o przekroczenia ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. Ust. Nr. 37, poz. 210) wyjaśnia się, że instancją rekursową w powyższych sprawach jest Ministerstwo Zdrowia Publicznego, do którego też winny być rekursy kierowane.

Warszawa, d. 15 grudnia 1920 r. (AK. 2230/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *J. Kuczyński.*

7.

Okólnik (401) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie oraz Komisarza Rządu na Śląsk Cieszyński w sprawie zapobieżenia wyjazdom urzędników I i II instancji.

Poniżej zamieszczony okólnik Prezydjum Rady Ministrów przesyłam do wiadomości i dalszego zarządzenia.

Warszawa, 16 grudnia 1920 r. (AO. 2160/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Kuczyński.*

Zdarzają się dosyć często wypadki, że urzędnicy I. wzgl. II instancji jeżdżą celem interwencji do Urzędów centralnych zapewne bez wiedzy właściwych bezpośrednio przełożonych instancji i to w sprawach, należących do kompetencji tych pominiętych instancji lub stosunkowo błahych, któ re możnaby załatwić w drodze pisemnej.

Celem uniknięcia na przyszłość tych nieprawidłowości zechce P. Minister (P. Prezes) wydać zarządzenie, by urzędnicy I i II instancji jedynie za zezwoleniem Wojewody, wzgl. Przełożonych Urzędów II instancji interwenjowali w Urzędach centralnych.

Warszawa, d. 30 listopada 1920 r. (Nr. 15616).

Prezydent Ministrów
(—) *Witos.*

8.

Okólnik (402) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w przedmiocie zarządzeń w celu wyjaśnienia gminom zakresu ich obowiązku w sprawie opału dla szkół i nauczycieli.

Do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadchodzą liczne skargi ze strony inspektorów szkolnych, że szkoły powszechne odczuwają dotkliwy brak opału wskutek opieszałości gmin, które nie dają ani robotników do wyrębu drzewa, ani podwód do dostarczania drzewa opałowego do szkół. Taki stosunek gmin do sprawy szkolnej odbija się ujemnie na nauce dzieci i jest przeciwny art. 20 Przepisów Tymczasowych o szkołach elementarnych, według którego opał dla szkoły i nauczycieli należy do wydatków rzeczowych, ponoszonych *wyłącznie* przez gminę. Z przepisu tego wynika niewątpliwie, że gmina jest obowiązana *własnemi środkami* dostarczyć *gotowego*, t. j. wyrąbanego drzewa *do miejsca, gdzie znajduje się szkoła i mieszkanie nauczyciela*

Polecam P. Wojewodzie aby wydał bez zwłoki zarządzenia w celu wyjaśnienia gminom w myśl powyższego przez władze nadzorcze zakresu obowiązku gmin w sprawie opału dla szkół i nauczycieli oraz aby zlecił władzom nadzorczym dopilnowanie ścisłego wykonania przez gminy tego obowiązku.

Warszawa, d 17 grudnia 1920 r. (SG. 559/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

9.

Okólnik (403) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie niestawiania przeszkód w zatwierdz. stowarz. chrześciańskich rzemieślników.

Powołując się na okólnik Nr. BS. 2358 z dnia 7 sierpnia r. b. w sprawie zatwierdzenia statutu wzorowego dla chrześciańskich stowarzyszeń rzemieślniczych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uprasza o polecenie Starostom, by sprawy tych stowarzyszeń rzemieślniczych, które za podstawę

swej działalności przyjęły statut, zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych, traktowali jako pilne i o ile możności niezwłocznie przesyłali akta właściwej władzy do zarejestrowania stowarzyszenia.

Powstawaniu i organizowaniu się tych stowarzyszeń nie należy stawiać przeszkód, jeżeli w danym wypadku szczególne powody (np. względy bezpieczeństwa publicznego) nie przemawiają przeciw stowarzyszeniu.

Wspomniane wyżej statuty wzorowe będą przysłane *osobno*.

Warszawa, d. 15 grudnia 1920 r. (BS. 2358).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Kuczyński*.

10.

Okólnik (404) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie definitywnych nominacji i starszeństwa.

Przystępując do wydawania definitywnych nominacji pełniącym obowiązki Starostów i innym urzędnikom administracji prowincjonalnej, podaję jednocześnie niniejszem do wiadomości Pp. Wojewodów i zainteresowanych urzędników, że data otrzymywanych przez nich dekretów nominacyjnych nie przesądza kwestji starszeństwa w stosunku do innych urzędników tego samego stopnia służbowego i że stosunki starszeństwa będą uregulowane na zasadach, jakie zostaną ustalone później.

Zechcą Panowie powyższe zakomunikować podwładnym sobie urzędnikom.

Warszawa, d. 17 grudnia 1920 r. (OP. 6122/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski*.

11.

Okólnik (406) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę oraz Komendanda Głównego Policji Państwowej w sprawie przewodniczenia w Komisjach kwalifikacyjnych.

Wyjaśniając i uzupełniając § 3 instrukcji dla Komisji kwalifikacyjnych Policji Państwowej z dnia 29 sierpnia 1919 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 2 z 1920 r., poz. 775), zarządzam niniejszem, że prawo przewodniczenia w Komisjach kwalifikacyjnych dla niższych funkcjonarjuszów policji państwowej przysługuje Staroście tylko osobiście, zaś o ile Starosta nie może być obecny osobiście na posiedzeniu Komisji, przewodnictwo z urzędu obejmuje obecny organ *Prokuratury*.

Warszawa, d. 17 grudnia 1920 r. (BP. 1440/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski*.

12.

Okólnik (410) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Komendanta Głównego Policji Państwowej i Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie opieki nad obywatelami estońskimi.

Podaję do wiadomości, że Rząd angielski zgodził się na objęcie opieki dyplomatycznej i konsularnej nad obywatelami estońskimi w państwach, w których Estonja nie ma własnych przedstawicielstw lub konsulatów. Ponieważ do kategorji powyższych krajów należy Polska, opiekę ogólną nad obywatelami republiki estońskiej obejmą konsulaty angielskie.

Należy o tem zawiadomić podwładne urzędy, by uznawały i przyjmowały ewentualną interwencję konsulów angielskich na rzecz obywateli estońskich, przebywających w Polsce.

Warszawa, d. 23 grudnia 1920 r. (Pr. 2461/2).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski*.

13.

Okólnik (411) Ministra Spraw Wewnętzuych do Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie trybu urzędowania w sprawach, dotyczących Województw wschodnich (okrąg administracyjny Nowogródzki, Poleski i Wołyński) do chwili faktycznego zorganizowania urzędów Wojewódzkich.

Na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 listopada 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 115, poz. 762) w przedmiocie zniesienia i likwidacji Tymczasowego Zarządu Terenów Przyfrontowych i Etapowych ustalam, co następuje:

1) urzędowy tytuł b. Szefa Tymczasowego Za-

rządu Terenów Przyfrontowych i Etapowych p. Raczkiewicza brzmi obecnie „Kierownik przejętych Departamentów b. Zarządu Terenów Przyfrontowych i Etapowych".

2) akta, odnoszące się do okręgów administracyjnych Nowogródzkiego, Poleskiego i Wołyńskiego załatwia tymczasowo Kierownik przejętych Departamentów b. Zarządu Terenów Przyfrontowych i Etapowych, jako 2 i 3 instancja z tem jednak, że akta te przesyłane będą po wysłaniu do przejrzenia odnośnym Wydziałom Ministerstwa; zasada ta jednak nie przeszkadza już obecnie przejmowaniu w porozumieniu z Kierownikiem przez odnośne wydziały spraw swego resortu.

Warszawa, d. 23 grudnia 1920 r. (Pr. 2523/7).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

14.

Okólnik (412) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów i Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie ścisłego przestrzegania rozporządzeń M. S. W. w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Ogólne względy bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego, ciężki stan ekonomiczny i gospodarczy kraju i możliwość zaostrzenia antagonizmów klasowych wymagają jaknajściślejszego i bezwzględnego przestrzegania rozporządzeń moich, wydanych w przedmiocie:

1) godzin otwarcia teatrów, restauracji i t. d. (Dz. Ust. 1920 r. Nr. 22, poz. 122).

2) uregulowanie ruchu publicznego w Warszawie (Dz. Ust. 1920 r. Nr. 83, p. 559).

3) ograniczenia zużycia prądu elektrycznego (Dz. Ust. 1920 r. Nr. 98, p. 655).

4) oraz Ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. Ust. 1920 r. Nr. 37, poz. 210).

Odstępstwa od powyższych ograniczeń mogą być przez PP. Wojewodów dopuszczane jedynie w nadzwyczajnie wyjątkowych wypadkach.

Warszawa, d. 24 grudnia 1920 r. (BB. 4272/2).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Kuczyński.*

15.

Okólnik (413) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie wejścia w życie uchwalonej przez Sejm Ustawy z dnia 29 października 1920 r. o współdzielniach.

Z dniem 1 stycznia 1921 r. wchodzi w życie uchwalona przez Sejm Ustawa z d. 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. Ustaw R. P. Nr. 111/20, poz. 733).

Od tego czasu tracą moc obowiązującą na terenie b. Królestwa Kongresowego:

a) rosyjska Ustawa kredytowa (Zbiór Praw t. XI, cz. II, rozd. 10, art. 37 — 49 i 86 — 114 26), tudzież wszelkie statuty normalne;

b) dekret Naczelnika Państwa z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 17/19, p. 223) oraz

c) okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Ludowych w przedmiocie zatwierdzania statutów Stowarzyszeń Współdzielczych z dnia 7 stycznia 1919 r. (Dz. Urzęd. M. S. W. Nr. 4/19 i Rozporządzenie Min. Spr. Wewn. w przedmiocie zatwierdzania Stowarzyszeń spożywczych (Dz. Ust. R. P. Nr. 19/20, poz. 101).

Wobec powyższego poleca się Panom:

1) pouczyć podwładne im organa aby od dnia 1 stycznia 1921 r. zaprzestali przyjmowania podań o zatwierdzanie statutów stowarzyszeń spożywczych, kierując petentów do Sądu Rejestrowego (co do działania którego w najbliższym czasie ukażą się przepisy wykonawcze w Dzienniku Ustaw);

2) do tegoż czasu wyrobić wszelkie, znajdujące się w Urzędzie zaległe sprawy Stowarzyszeń spożywczych;

3) sprawy, których ze względów od siebie niezależnych Urząd Wojewódzki załatwiać nie będzie w stanie przesłać petentom ze wskazówką dokąd mają się udać, i

4) sprawy załatwione, znajdujące się w archiwum, przesłać najpóźniej *do dnia 15 stycznia 1921 r.* do Min. Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, d. 28 grudnia 1920 r. (BS. 3099).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

16.

Okólnik (416) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów oraz Generalnego Delegata Rządu na Galicję we Lwowie w sprawie bezpośredniej korespondencji Wydziałów Powiatowych i Magistratów miast z władzami centralnemi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że Wydziały Powiatowe i Magistraty miast korespondują w różnych sprawach z władzami centralnemi z pominięciem Urzędu Wojewódzkiego. Stan tego rodzaju nie może być nadal utrzymywany, ponieważ Wojewoda, który ma powierzony bezpośredni nadzór nad Wydziałami i Magistratami miast, winien być dokładnie poinformowany o wszystkich sprawach, dotyczących tych instytucji samorządowych, wobec czego żadna z tych spraw bez względu na to, do kompetencji której władzy centralnej należy, nie powinna być załatwioną bez wiedzy Wojewody.

Celem zapobieżenia w przyszłości bezpośredniemu znoszeniu się Wydziałów Powiatowych i Magistratów miast z władzami centralnemi oraz celem zapewnienia Wojewodom wglądu w całokształt spraw instytucji samorządowych, będzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyłać sprawy, skierowane przez wspomniane instytucje samorządowe bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Pp. Wojewodom do dalszego zarządzenia.

Równocześnie odnosi się Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do tych Ministerstw, których organa są zespolone w myśl Ustawy z d. 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 395) z władzami administracyjnemi II instancji, prosząc, aby stosowały wyżej przedstawiony tryb postępowania w wypadkach bezpośredniego korespondowania z nimi instytucji samorządowej. Zarazem interwenjuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych u innych Ministerstw i władz centralnych, aby korespondencję, nadsyłaną im bezpośrednio przez Wydziały Powiatowe i Magistraty miast, skierowywały do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych celem zastosowania właściwego trybu postępowania. Jak więc stosownie do okólnika Min. S. Wew. z d. 3 lutego 1919 r. S. IX—10 (Zbiór okólników M. S. W. t. I, poz. 201) przed powstaniem Województw, gminy wiejskie i miasta, niewydzielone z powiatów, nie mogły się zwracać bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, pomijając urzędy powiatowe, tak obecnie nie mogą Wydziały Powiatowe i miasta wydzielone pomijać Urzędu Wojewódzkiego.

O treści niniejszego okólnika zechcą Pp. Wojewodowie zawiadomić Wydziały Powiatowe i Magistraty miast, zwracając ich uwagę na opóźnienie spraw, jakieby miało miejsce w wypadkach bezpośredniego korespondowania tych instytucji z władzami centralnemi.

Warszawa, d. 29 grudnia 1920 r. (AO. 2115/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

17.

Okólnik (420) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Magistratu m. st. Warszawy w przedmiocie postępowania w sprawach o zwrot tymczasowych wsparć, udzielonych przez gminy.

Rozporządzenie b. niemieckiego Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego z dnia 5 grudnia 1916 r. o opiece tymczasowej nad potrzebującemi wsparcia, ogłoszone w Dzienn. Rozp. Jen Gub. Nr. 56, poz. 212, włożyło na gminy, leżące na obszarze b. Gubernatorstwa Warszawskiego, obowiązek udzielania tymczasowego wsparcia osobom, które w czasie przebywania w granicach gminy znalazły się w położeniu, uzasadniającem potrzebę wsparcia. Gminie, która udzieliła takiego wsparcia, zastrzeżono jednak prawo domagania się jego zwrotu od obowiązanego do tego, właściwego „Związku nad ubogimi“.

Wskutek wykonywania powyższego rozporządzenia powstało z czasów okupacji między poszczególnemi gminami wiele niezałatwionych sporów. Spory te opierają się głównie na okoliczności, że gmina, od której gmina, udzielająca wsparcia, zażądała jego zwrotu — zwrotu tego odmawia, twierdząc, że dana osoba wsparcia nie potrzebowała, że gmina, udzielająca wsparcia przed jego udzieleniem, nie zasięgnęła w tej mierze opinji, względnie upoważnienia od gminy, od której zwrotu się domaga i t. p.

Z powodu nasuwających się wątpliwości co do sposobu rozstrzygania tego rodzaju sporów zwracały się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych poszczególne Starostwa, położone na terenie b. okupacji niemieckiej, z prośbą o stosowne wyjaśnienia, przyczem podnoszono także kwestje, które władze są kompetentne do wydawania w tej sprawie orzeczeń.

Celem jednolitego traktowania będących w mowie, a niezałatwionych dotychczas spraw — Ministerstwo w drodze wyjaśnienia cytowanego na wstępie rozporządzenia oraz rozporządzenia wykonawczego z d. 5 grudnia 1916 r. (Dz. Rozp. Jen.-Gub. Warsz. Nr. 56, poz. 214) i z uwagi na obecną organizację władz administracyjnych — ustala niniejszem następujące:

ZASADY POSTĘPOWANIA.

I. Pod względem materjalnym.

1. Do zwrotu wsparcia, udzielonego tymczasowo przez gminę, w okręgu której powstała potrzeba wsparcia, obowiązaną jest ta gmina, w której osoba wsparta zapisaną jest jako stały mieszkaniec. Gdy ta ostatnia gmina nie może być ustaloną — obowiązek zwrotu przechodzi na powiatowy związek komunalny, do którego należy gmina, która udzieliła wsparcia.

2. Warunkiem roszczenia przez gminę, udzielającą wsparcia, jest wyłącznie stwierdzenie okoliczności, że osoba, której udzielono wsparcia, rzeczywiście go potrzebowała, wzgl. potrzebowała go przez cały czas, przez który wsparcie trwało.

3. Ciężar dowodu odnośnie do zaistnienia tego warunku spoczywa na gminie, która udzieliła wsparcia tylko o tyle, iż winna wykazać, że przed jego udzieleniem zarządziła dochodzenia, czy proszący o wsparcie w *miejscu* i w *czasie* wsparcia niema dostatecznych środków do życia i że dochodzenia te uzasadniały potrzebę wsparcia.

4. Natomiast dowód, że osoba, której udzielono wsparcia, nie potrzebowała go ze względu na swoje ogólne położenie majątkowe — winna przeprowadzić ta gmina (względnie powiatowy związek komunalny), która odmawia zwrotu udzielonego wsparcia na tej zasadzie, że ono ze względu na posiadany przez proszącego majątek poza okręgiem gminy wsparcia nie było w *czasie* jego udzielenia koniecznem.

5. Przeprowadzenie takiego dowodu uwalnia gminę (powiatowy związek komunalny), od której zażądano zwrotu, do jego uskutecznienia. Gmina, która udzieliła wsparcia, może w takim razie dochodzić jego zwrotu jedynie przeciw osobie, która otrzymała wsparcie, względnie przeciw osobom, wspomnianym w § 2 cytowanego na wstępie rozporządzenia (pozycja 212).

6. Poza tym wypadkiem roszczenia gminy, która udzieliła wsparcia, o ile wykaże okoliczności wyżej pod 2) wymienione, nie może być skutecznie zaprzeczone. W szczególności nie może roszczeniu temu szkodzić fakt, że gmina, udzielająca wsparcia, nie zwróciła się uprzednio o opinję lub o upoważnienie do gminy, od której domaga się zwrotu. Nie może mu też szkodzić stan majątkowy osoby wspartej, powstały już po udzieleniu wsparcia, choćby on był reprezentowany w tym okręgu gminy, która udzieliła wsparcia.

7. W razie zachodzących warunków zwrotu udzielonego wsparcia — przysługuje gminie (względnie powiatowemu związkowi komunalnemu), która go uskuteczniła, jedynie regres do osób, wspomnianych w § 2 rozporządzenia (poz. 212).

II. Pod względem formalnym.

Do wydawania orzeczeń co do obowiązku ponoszenia kosztów wsparcia, udzielonych na zasadzie cytowanych przepisów okupacyjnych, powołane są w drodze instancji:

1. Jeżeli roszczenie o zwrot skierowane jest przeciwko gminie — Starostwo, w obrębie którego ta gmina leży.

2. Jeżeli roszczenie o zwrot skierowane jest przeciw powiatowemu związkowi komunalnemu — Województwo, w obrębie którego związek jest położony.

W razie skierowania pretensji przeciwko Magistratowi m. st. Warszawy — orzeczenie wydaje w jedynej instancji Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Niniejszy okólnik zechcą Pp. Wojewodowie podać do wiadomości wszystkich, na obszarze b. niemieckiego Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego położonych Starostw i Magistratów miast, stanowiących samodzielne powiaty.

Warszawa, d. 3 stycznia 1921 r. (AK. 1752/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

18.

Okólnik (421) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównego Komendanta Policji Państwowej, Kierownikowi przejętych Departamentów b. Zarządu Terenów Przyfrontowych i Etapowych, Komisji Likwidacyjnej b. Zarządu Cywilnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego, Komisji Likwidacyjnej Zarządu Cywilnege Ziem Wschodnich i Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie poborów funkcjonarjuszów państwowych w czasie pełnienia służby wojskowej.

Poniżej zamieszczony okólnik Min. Skarbu podaje się do wiadomości i stosowania się.

Warszawa, d. 4 stycznia 1920 r. (OB. 2400/2).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

Ministerstwo Skarbu oznajmia, że strawne, otrzymywane w miejsce wyżywienia w naturze, nie ma być zaliczane do pełnego uposażenia wojskowego przy wypłacie w myśl art. 7 Ustawy z d. 11 lipca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 59, poz. 357) różnicy między pełnem uposażeniem wojskowem a cywilnem funkcjonarjuszom państwowym, peł-

niącym służbę wojskową w charakterze szeregowych; natomiast strawne, wypłacane funkcjonarjuszom, pełniącym służbę w charakterze oficerów i im równorzędnych ma być zaliczane do pełnego uposażenia wojskowego przy wypłacie wspomnianej różnicy poborów.

Warszawa, d. 24 grudna 1920 r. (Nr. 68889/20).

Za Dyrektora Departamentu
Naczelnik Wydziału
(—) *podpis.*

19.

Okólnik (424) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie ilości przedkładanych władzy nadzorczej egzemplarzy uchwał finansowych organów samorządowych.

Zechce P. Wojewoda niezwłocznie polecić Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych i Prezydentom miast wydzielonych, aby uchwały finansowe organów samorządowych przedkładane były nadal władzy nadzorczej w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostanie w aktach Województwa, dwa zaś egzemplarze łącznie z opinją Województwa winny być przesyłane Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Zarządzenie to ma na celu przyśpieszenie wydawania decyzji, przy zatwierdzaniu tych uchwał, przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, działające w dziedzinie skarbowości komunalnej w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, które również przechowuje odpisy uchwał i statutów.

Warszawa, d. 5 stycznia 1921 r. (SF. 2502/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Rozporządzenia i obwieszczenia innych Ministerstw.

20.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 22 października 1920 r. w przedmiocie zatwierdzenia instrukcji dla Departamentów Pracy i Opieki Społecznej w urzędach wojewódzkich.

Na podstawie art. 41 rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do ustawy tymczasowej o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dz. Ust. R. P. z 1919 r. Nr. 90, poz. 490) zatwierdzam w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych następującą Instrukcję dla departamentów pracy i opieki społecznej w urzędach wojewódzkich:

§ 1.

Urząd Wojewódzki jest w obrębie powierzonego mu obszaru władzą administracyjną drugiej instancji, w zakresie działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Sprawy w tym zakresie załatwia departament pracy i opieki społecznej, wchodzący w skład urzędu wojewódzkiego.

§ 2.

Wojewódzkim departamentem pracy i opieki społecznej kieruje naczelnik departamentu, wchodzący w skład personelu wojewódzkiego, a mianowany przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Naczelnik Departamentu jest uprawniony i obowiązany informować wojewodę o stanie czynności departamentu oraz o stosunkach, panujących w dziedzinie pracy i opieki społecznej.

Z drugiej strony wojewoda bez wniosku, względnie opinji naczelnika departamentu, nie wydaje żadnych decyzji, rozporządzeń i zarządzeń, dotyczących zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Wszelkie zarządzenia ogólnego znaczenia w tym zakresie wojewoda wydaje po uzyskaniu na to zgody Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 3.

Naczelnik departamentu pracy i opieki społecznej wykonywa bezpośredni nadzór nad czynnościami tego departamentu oraz dokonywa rewizji wszystkich pism załatwionych w departamencie. Referaty załatwień, których podpisywanie zastrzeżono wojewodzie, departament przesyła temuż wraz z właściwemi aktami; w razie potrzeby naczelnik departamentu udziela wojewodzie ustnych wyjaśnień, dotyczących powyższych załatwień.

§ 4.

Wojewoda wydaje, zatwierdza i podpisuje wszystkie rozporządzenia i orzeczenia województwa, o ile wydawania i podpisywania zarządzeń w sprawach ochrony pracy i opieki społecznej w myśl art. 39 rozporządzenia Rady Ministrów z d. 13 listopada 1919 r. (Dz. Ust. R. P. z 1919 r. Nr. 90, poz. 490) nie przekaże naczelnikowi departamentu pracy i opieki społecznej.

W szczególności wojewoda przekaże naczelnikowi departamentu podpisywanie załatwień, opartych wyłącznie na wiedzy zawodowej w dziedzinie ochrony pracy i opieki społecznej, a potrzebnych do przeprowadzenia i wykonania przepisów ustawowych i rozporządzeń, wydanych przez władzę przełożoną lub wojewodę. W takich wypad-

kach całą odpowiedzialność wobec władz przełożonych za treść załatwionego aktu ponosi naczelnik departamentu, który niemniej obowiązany jest również o takich sprawach informować wojewodę.

§ 5.

Niezależnie od służącego wojewodzie prawa nadzoru i kontroli nad działalnością urzędową wojewódzkiego departamentu pracy i opieki społecznej, może Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, wedle swego uznania przeprowadzać przez swych delegatów lustrację działalności urzędników własnego etatu, wchodzących w skład województwa. Delegatom tym wojewodowie obowiązani są udzielać wszelkich potrzebnych wyjaśnień, tudzież przedstawiać potrzebne przy lustracji akta, rachunki, kwity i t. p.

Zarówno o zarządzeniu lustracji, jak o jej wyniku delegat zawiadamia wojewodę.

§ 6.

Departament pracy i opieki społecznej, będąc składową częścią urzędu wojewódzkiego, nie może występować nazewnątrz jako organ samoistny, lecz działa zawsze z ramienia i w imieniu województwa, posługując się we wszystkich czynnościach i załatwieniach określeniem: „Województwo NN. Departament Pracy i Opieki Społecznej"; dotyczy to również podpisu załatwień, które zawierać powinien zawsze wyrazy: „za Wojewodę", oraz nazwisko podpisującego naczelnika departamentu.

§ 7.

Naczelnik departamentu pracy i opieki społecznej jest z urzędu powołany do występowania na zewnątrz jako przedstawiciel urzędu wojewódzkiego, we wszystkich tych wypadkach, w których obowiązujące przepisy lub interes administracji powierzonego mu departamentu wymagają osobistej interwencji organów tej administracji, a załatwienie właściwej czynności należy do zakresu działania wojewody.

W razie niemożności osobistego wykonania tej czynności, naczelnik departamentu wyznacza jednego z pośród przydanych mu urzędników referendarskich, jako swego zastępcę, co wszakże nie zmniejsza odpowiedzialności, jaką za przeprowadzenie takich czynności ponosi naczelnik departamentu wobec wojewody lub Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

O wszystkich wypadkach podobnych osobistych interwencji, ich przebiegu i rezultacie, naczelnik departamentu obowiązany jest informować wojewodę.

§ 8.

Naczelnik departamentu jest bezpośrednim służbowym zwierzchnikiem personelu departamentu; rozdziela czynności, poucza i udziela wskazówek oraz wyjaśnień, zestawia listy kwalifikacyjne oraz występuje wobec wojewody z wnioskami, o mianowanie, przenoszenie, udzielanie urlopu lub zwalnianie ze służby oraz o stosowanie przepisów dyscyplinarnych do tego personelu. Bez wniosku lub opinji naczelnika departamentu wojewoda nie przedsiębierze postanowień w sprawach, w poprzedniem zdaniu wyszczególnionych.

Niemniej personel departamentu pracy i opieki społecznej bez zgody naczelnika departamentu nie może być użyty do załatwiania czynności, wychodzących po za zakres działania departamentu pracy i opieki społecznej.

§ 9.

Całkowity preliminarz budżetowy departamentu pracy i opieki społecznej oraz odpowiednich agend powiatowych sporządza naczelnik departamentu i składa wojewodzie do zaakceptowania i przesłania Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej.

§ 10.

Departament pracy i Opieki społecznej nie przyjmuje żadnych wpływów w gotówce, wszelkie zaś opłaty i należności strony interesowane wnosić powinny bezpośrednio do właściwej kasy skarbowej. Dowodem uiszczonej opłaty skarbowej jest kwit kasowy, na którego zasadzie należy na aktach czynić odpowiednie adnotacje o pobraniu opłaty.

Na wydatki rzeczowe, przewidziane w budżecie, naczelnik departamentu czerpie w granicach poszczególnych pozycji i §§ budżetu odpowiednie sumy z kasy skarbowej bądź za każdorazowem, bądź za ogólnem upoważnieniem wojewody.

§ 11.

Departament wojewódzki pracy i opieki społecznej dzieli się na trzy oddziały: ochrony pracy, pośrednictwa pracy oraz opieki społecznej.

Na czele oddziałów stoją kierownicy oddziałów, służbowo podlegający naczelnikowi departamentu. Na czele oddziału ochrony pracy stoi okręgowy inspektor pracy. Kierownikowi oddziału ochrony pracy podlegają pod względem służbowym obwodowi inspektorzy pracy, do których, jako do organów województwa, należy orzecznictwo w pierwszej instancji.

Odwołania od orzeczeń obwodowych inspektorów pracy województwo skierowywuje do Głównego Inspektora Pracy.

Na czele oddziału pośrednictwa pracy stoi kierownik oddziału, który załatwia sprawy z zakresu pośrednictwa pracy, a w szczególności koordynuje działalność urzędów pośrednictwa pracy na obszarze województwa.

Na czele oddziału opieki społecznej stoi kierownik oddziału, który jest bezpośrednim przełożonym delegatów opieki społecznej urzędu wojewódzkiego. Delegaci, będąc organami województwa, wykonywują swoje zadania w miarę potrzeby na obszarze całego województwa.

Szczegółowy regulamin departamentu pracy i opieki społecznej wyda oraz podział oddziałów na referaty ustanowi Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej rozporządzeniem okólnem.

Minister Pracy i Opieki Społecznej
(—) *Ed. Peplowski.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

(„Monitor Polski" Nr. 265).

21.

Obwieszczenie Ministerstwa Sztuki i Kultury w przedmiocie uruchomiania oddziału tego Ministerstwa przy urzędzie wojewódzkim w Lublinie.

W myśl art. 43 rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 11 listopada 1919 r. (Dz. Ustaw r. 1919 Nr. 90, poz. 490) Ministerstwo Sztuki i Kultury zawiadamia, że z dniem 24 lipca 1920 r. otwarty został przy Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Oddział Sztuki i Kultury. Do zakresu działania rzeczonego Oddziału należą sprawy, objęte w najwyższej instancji kompetencją Ministerstwa Sztuki i Kultury, z wyjątkiem spraw szkolnych w zakresie, przekazanym Ministerstwu Sztuki i Kultury.

(„Monitor Polski“ Nr. 290).

Obwieszczenia o rejestracji stowarzyszeń.

22.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 sierpnia 1920 r. Nr. B. S. 1898 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 328, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Pielęgnowania Chorych Św. Józefa Przytulisko“, ul. Wilcza 7.

23.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z d. 31 października 1920 r. Nr. B. S. 2705 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków Nr. 373, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Ochrony Zdrowia ludności Żydowskiej w Polsce“, ul. Zgoda 3.

24.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 1 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2903 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 374, stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Polaków z Krajów Południowych dawnej Rosji „Polroska“, z siedzibą w Warszawie.

25.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2878 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 375, stowarzyszenie pod nazwą „Koło Miłośników sceny“ w Stawiszynie, pow. Kaliskiego.

26.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 listopada 1920 r. Nr. B. S 2874 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr 376, stowarzyszenie pod nazwą „Związek Filistrów Arkonji“ w Warszawie, ul. Służewska Nr. 3, m. 4.

27.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1920 r. Nr. B. S. 1202 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 377, stowarzyszenie pod nazwą „Związek Właścicieli Nieruchomości w Pogoni“.

28.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1920 r. Nr. B. S. 1048 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków. Nr. 378, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Odontologiczne ziemi Radomskiej“.

29.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2927 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr 379, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Pratkowie, pow. Sieradzkiego.

30.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2190 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 380, stowarzyszenie pod nazwą „Związek Polskiego Przemysłu Korkowego“, Nowosenatorska 9, m. 1.

31.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18 listopada 1920 r. Nr. B. S 639 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 381, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Opieki nad sierotami i dziećmi biednych żydów Klilas Jojfi“ (Korona Piękności), w Warszawie, ul. Niska 37.

32.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1920 r. Nr. P. Z. 5986 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 382, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo zakładania i organizowania szkół pracy na wsi“, z siedzibą w Warszawie, ul. Bagatela 10, m. 21.

33.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2749 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 383, stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Lokatorów m. st. Warszawy“, z siedzibą w Warszawie, ul. Królewska 51.

34.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2900 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 384, stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Lokatorów w Jadowie“.

35.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1920 r. Nr. B. S. 2972 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 385, stowarzyszenie pod nazwą „Koło b. Wychowanek Szkoły Ç. Plater-Zyberkówny“ w Warszawie, ul. Piękna 24.

36.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1920 r. Nr. B. S. 1972 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 386, stowarzyszenie pod nazwą „Związek Inwalidów Wojennych Rzeczpospolitej Polskiej“, ul. Żelazna 75*a*.

37.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 1920 r. Nr. B. S. 640 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 387, stowarzyszenie pod nazwą Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół“ w Warszawie, na Dynasach.

38.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1920 r. Nr. B. S. 2888 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 388, stowarzyszenie pod nazwą „Centralne Towarzystwo Rolnicze“ w Warszawie.

39.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 grudnia 1920 r. Nr. B. S. 2477 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 390, stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Zjednoczonych Ziemianek“, z siedzibą w Warszawie, ul. Foksal 18/17.

Ruch służbowy

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w okresie czasu od 15 listopada do 15 grudnia 1920 r.

Zarząd Centralny:

Mianowani:

Nieetatowy Kliński Józef — Naczelnikiem Wydziału.

Nieetatowa Godecka Marja — Pomocnikiem Referenta.

Przeniesieni:

Starszy Referent Harmata Stanisław — na urząd Starosty w Noworadomsku.

Sekretarz Namiestnictwa we Lwowie, Skrzyniarz Justyn Dr. — na urząd Referenta w Zarządzie Centralnym Ministerstwa.

Zwolnieni na własną prośbę:

Grużewski Tadeusz, Pomocnik Referenta, od 15 października 1920 r.

Obarska Irena — Sekretarz, od 1 grudnia 1920 r.

Władze Administracyjne II Instancji.

Mianowani:

Miliński Kazimierz — Starszym Referentem w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi od 1 grudnia 1920 r.

Wóycicki Feliks — Starszym Referentem Komisarjatu Rządu na m. stoł. Warszawę od 1 grudnia 1920 r.

Zwolnieni:

Pfaff Karol, Starszy Referent Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, od 1 października 1920 r., na własną prośbę.

Mańkowski Stefan, Referent Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, wskutek przejścia do służby w Min. Wyzn. Relig. i Ośw. Publ. od 1 grudnia 1920 r.

Od Administracji.

W Nr. **14** „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“ z 1920 roku została wydrukowana cena **1** egzemplarza Mk. **8** zamiast Mk. **10.**

Drukiem P. Ambroziewicza, Warszawa, Jasna Nr. 8.